

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØEJA,
predstavljeni 10. decembra 2020¹

Zadeva C-617/19

Granarolo SpA

proti

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo Economico,

**Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione
delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,
ob udeležbi**

E.On Business Solutions Srl, prej E.On Connecting Energies Italia Srl

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunale amministrativo regionale per il
Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij, Italija))

„Predhodno odločanje – Okolje – Direktiva 2003/87/ES – Sistem za trgovanje s pravicami do emisije
toplogrednih plinov – Člen 3(e) – Pojem ‚naprava‘ – Pojem ‚tehnično povezane dejavnosti‘ –
Člen 3(f) – Pojem ‚upravljavec‘ – Prodaja naprave za sproizvodnjo energije – Pogodba o dobavi
energije med odstopnico in pridobiteljico – Zavrnitev vloge odstopnice za posodobitev dovoljenja za
emisije toplogrednih plinov“

I. Uvod

1. Družba Granarolo SpA deluje v živilskem sektorju svežega mleka ter proizvodnji in distribuciji mlečnih proizvodov. Za svojo lokacijo v Pasturago di Vernate (Italija), kjer sta proizvodni obrat in naprava za sproizvodnjo električne energije in toplote,² ima enotno dovoljenje za emisije toplogrednih plinov. Vendar družba Granarolo dejansko ni več lastnica naprave za sproizvodnjo, ki jo je prodala družbi E.On Business Solutions (prej E.On Connecting Energies Italia Srl, v nadaljevanju: družba EBS), specializirani za proizvodnjo energije. Zato želi družba Granarolo posodobiti svoje dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, da se ji emisije, povezane z napravo za sproizvodnjo, ne bi več pripisovale. Za zdaj je pristojni organ³ to vlogo zavrnil.

¹ Jezik izvirnika: angleščina.

² Načelo sproizvodnje pomeni, da se hkrati v isti napravi in iz istega vira energije (in sicer z izgorovanjem goriv) proizvajata mehanska energija, ki se pretvori v električno energijo, in toplotna energija. Kratica „STE“ pomeni „sistem za trgovanje z emisijami“. V teh sklepnih predlogih bom uporabljal tako to kratico kot tudi izraz „sistem za trgovanje z emisijami“.

³ Vloga družbe Granarolo za posodobitev je bila tako kot njena prvotna vloga za dovoljenje za emisije toplogrednih plinov poslana Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto (nacionalni odbor za upravljanje Direktive 2003/87/ES in za pomoč pri projektnih dejavnostih Kjotskega protokola, Italija, v nadaljevanju: odbor ETS).

2. V teh okoliščinah je družba Granarolo vložila tožbo pri Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij, Italija).⁴ To sodišče je pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe glede razlage člena 3(e) Direktive 2003/87/ES,⁵ v katerem je opredeljen pojem „naprava“.

3. Sodišče mora v bistvu odgovoriti na vprašanje, ali to, da je družba imetnica enotnega dovoljenja za emisije toplogrednih plinov, če je to izdano za tehnične enote na isti industrijski lokaciji in v katerem so te enote obravnavane kot ena sama „naprava“, eno od teh enot prodala fizični ali pravni osebi, povzroči, da ta enota ni več del take naprave.

4. V nadaljevanju sklepnih predlogov bom Sodišču predlagal, naj na to vprašanje odgovori pritrdilno, pri čemer bom pojasnil, da po mojem mnenju obstajata dve izjemi: *prva*, kadar je dejavnost, ki poteka v prodani enoti, kljub zamenjavi lastnika „tehnično povezana“ z dejavnostmi odstopnice in „neposredno povezana“⁶ z napravo odstopnice, in *druga*, kadar odstopnica ostaja „upravljavec“⁷, ki lahko nadzoruje emisije iz te enote. Ne zdi se mi, da bi zadeva v glavni stvari spadala v katero od teh izjem.

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

5. Člen 3 Direktive 2003/87, naslovljen „Opredelitve pojmov“, določa:

„V tej direktivi izraz:

[...]

(e) ‚naprava‘ pomeni nepremično tehnično enoto, kjer poteka ena ali več dejavnosti, ki so navedene v Prilogi I, in katere koli z njimi neposredno povezane dejavnosti, ki so tehnično povezane z dejavnostmi, ki se izvajajo na tem mestu in bi lahko vplivale na emisije in onesnaževanje okolja;

(f) ‚upravljavec‘ pomeni vsako osebo, ki upravlja ali nadzoruje napravo ali na katero je bilo, če je to predvideno v nacionalni zakonodaji, preneseno odločilno gospodarsko razpolaganje v zvezi s tehničnim delovanjem naprave;

[...]“.

6. Člen 4 te direktive, naslovljen „Dovoljenja za emisije toplogrednih plinov“, določa:

„Države članice zagotovijo, da od 1. januarja 2005 nobena naprava ne izvaja nobene dejavnosti iz Priloge I, ki povzroča emisije, določene za to dejavnost, razen če ima njegov [njen] upravljavec dovoljenje za emisijo toplogrednih plinov, ki ga je izdal pristojni organ v skladu s členoma 5 in 6, ali če je naprava izključena iz sistema Skupnosti na podlagi člena 27 [...]“.

4 Ta tožba je vložena zoper Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (ministrstvo za okolje ter varstvo ozemlja in morja, Italija), Ministero dello Sviluppo economico (ministrstvo za gospodarski razvoj, Italija) in odbor ETS.

5 Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 631), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 (UL 2009, L 140, str. 63) (v nadaljevanju: Direktiva 2003/87).

6 Izraza „tehnično povezane“ in „neposredno povezane“ sta uporabljena v opredelitvi pojma „naprava“ v členu 3(e) Direktive 2003/87.

7 Za opredelitev tega pojma napotujem na točko 5 teh sklepnih predlogov.

7. Člen 6 navedene direktive, naslovljen „Pogoji za izdajo in vsebina dovoljenja za emisije toplogrednih plinov“, določa:

„1. Pristojni organ izda dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, s katerim se dovoli izpuščanje toplogrednih plinov iz celotne naprave ali njenega dela, če mu je bilo zadovoljivo dokazano, da je upravljavec zmožen spremljati emisije in o njih poročati.

Dovoljenje za emisije toplogrednih plinov lahko zajema eno ali več naprav na istem kraju, ki jih upravlja isti upravljavec.

[...]“.

8. Člen 7 iste direktive, naslovljen „Spremembe v zvezi z napravami“, določa:

„Upravljavec obvesti pristojni organ o vseh načrtovanih spremembah vrste ali delovanja naprave, o vsaki razširitvi ali znatnem zmanjšanju njene zmogljivosti, zaradi katerih bi bilo morda treba posodobiti dovoljenje za emisije toplogrednih plinov. Kjer je primerno, pristojni organ posodobi dovoljenje. Kadar se spremeni identiteta upravljavca naprave, pristojni organ posodobi dovoljenje, tako da doda ime in naslov novega upravljavca.“

9. Priloga I k Direktivi 2003/87, naslovljena „Vrste dejavnosti, za katere se uporablja ta direktiva“, vsebuje preglednico, v kateri so našteje te dejavnosti. Med njimi je „[i]zgorevanje goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW (razen v napravah za sežiganje nevarnih ali komunalnih odpadkov)“. V točki 3 iste priloge je določeno, da „[k]o se izračuna skupna nazivna vhodna toplotna moč neke naprave, da se odloči o njeni vključitvi v [STE], se sešteje nazivna vhodna toplotna moč vseh tehničnih enot, iz katerih je sestavljena naprava, v katerih izgorevajo goriva“.

B. Italijansko pravo

10. V členu 3(1)(t) zakonodajnega odloka št. 30/2013⁸ je pojem „upravljavec“ opredeljen kot „oseba, ki ima v lasti ali upravlja napravo ali na katero je bilo preneseno odločilno gospodarsko razpolaganje v zvezi s tehničnim delovanjem naprave“.⁹

11. V členu 3(1)(v) tega zakonodajnega odloka je pojem „naprava“ opredeljen kot „nepremična tehnična enota, v kateri poteka ena ali več dejavnosti, ki so navedene v Prilogi I, in katere koli z njimi neposredno povezane dejavnosti, ki so tehnično povezane z dejavnostmi, ki se izvajajo na tem mestu in bi lahko vplivale na emisije in onesnaževanje okolja“.

12. Člen 13(1) navedenega zakonodajnega odloka določa, da ne sme nobena naprava izvajati dejavnosti iz Priloge I k temu odloku, ki povzročajo emisije toplogrednih plinov, če se zanjo ni pridobilo dovoljenje, ki ga izda odbor STE.

13. Člen 16 istega zakonodajnega odloka določa, da upravljavec obvesti odbor STE o vseh spremembah identitete upravljavca, vrste ali delovanja naprave ter o razširitvi ali znatnem zmanjšanju njene zmogljivosti.

⁸ Decreto legislativo° 30 – attuazione della direttiva 2009/29 che modifica la direttiva 2003/87 al fine di perfezionare ed estendere il sistema comunitario per lo scambio di quote di emissione di gas a effetto serra (zakonodajni odlok št. 30 o izvajanju Direktive 2009/29 o spremembi Direktive 2003/87/ES z namenom izboljšanja in razširitve sistema Skupnosti za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov) z dne 13. marca 2013 (GURI št. 79 z dne 4. aprila 2013).

⁹ Prost prevod.

III. Spor o glavni stvari, vprašanja za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

14. Družba Granarolo deluje v živilskem sektorju svežega mleka ter proizvodnji in distribuciji mlečnih proizvodov. V kraju Pasturago di Vernate ima proizvodni obrat s toplarno, sestavljeno iz treh peči, ki proizvajajo toploto, potrebno za njene postopke predelave.

15. Za svoj proizvodni obrat je imela dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, ki se je nanašalo na „izgorevanje goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW“, ki je dejavnost iz Priloge I k zakonodajnemu odloku št. 30/2013, s katerim je v italijansko pravo prenesena Direktiva 2003/87. Za ta obrat se uporablja ureditev za „male onesnaževalce“. ¹⁰

16. Družba Granarolo je leta 2013 na lokaciji svojega proizvodnega obrata zgradila napravo za soproizvodnjo električne energije in toplote, namenjenih proizvodnji hrane. Odbor STE je posodobil njeno dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, da so se upoštevale emisije iz te naprave.

17. Družba Granarolo je svojo napravo za soproizvodnjo leta 2017 prodala družbi EBS in z njo sklenila pogodbo o dobavi energije, v skladu s katero lahko še naprej uporablja toplotno in električno energijo, ki ju proizvede ta naprava, za pokrivanje energetskih potreb svojega proizvodnega obrata.

18. Po tej prodaji je družba Granarolo pri odboru STE vložila vlogo za posodobitev njenega dovoljenja za emisije toplogrednih plinov, da se emisije iz naprave za soproizvodnjo izključijo iz izračuna njenih emisij toplogrednih plinov, ker je menila, da te naprave ne upravlja in ne nadzoruje več.

19. Odbor STE je njeno vlogo zavrnil, zato je pri predložitvenem sodišču vložila tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe o zavrnitvi.

20. To sodišče navaja, da družba Granarolo v utemeljitev svoje tožbe trdi, da je odbor STE v odločbi o zavrnitvi kršil zahteve, ki izhajajo iz Direktive 2003/87. Po mnenju družbe Granarolo zlasti iz člena 3(f) in člena 6 te direktive izhaja, da je treba dovoljenje za emisije toplogrednih plinov izdati upravljavcu naprave. Vendar naj v obravnavanem primeru pogodbe o dobavi energije med družbama Granarolo in EBS ne bi bilo mogoče razlagati tako, da je družba Granarolo ohranila tako pooblastilo za upravljanje emisij iz naprave za soproizvodnjo in nadzor nad njimi, da še naprej upravlja to napravo.

21. Odbor STE pa pred predložitvenim sodiščem poudarja, da prodaja dela dejavnosti družbi EBS ni vplivala na konfiguracijo naprave družbe Granarolo, ki jo sestavljata proizvodni obrat in naprava za soproizvodnjo. Za zadnjo naj bi bilo treba šteti, da je „tehnično povezana“ s proizvodnim obratom in lahko vpliva na emisije, pripisane družbi Granarolo. Ko je dovoljenje za emisije toplogrednih plinov enkrat izdano, naj dejstvo, da imetnik dovoljenja ni isti kot upravljavec naprave, ne bi bilo upoštevno. V zvezi s tem naj bi iz določb pogodbe o dobavi energije vsekakor izhajalo, da je družba Granarolo ohranila odločilno razpolaganje z napravo za soproizvodnjo.

¹⁰ Ureditev za „male onesnaževalce“ je opisana v členu 38 zakonodajnega odloka št. 30/2013 (s katerim je prenesen člen 27 Direktive 2003/87). Odstavek 1(b) tega člena določa, da lahko odbor STE na zahtevo zadevne osebe iz sistema za trgovanje z emisijami izključi naprave, v katerih se izvajajo dejavnosti „izgorevanja goriv“ in katerih skupna nazivna vhodna toplotna moč, čeprav je večja od 20 MW (tako da so zajete s Prilogo I k temu odloku), ne presega 35 MW. V obravnavanem primeru se torej lahko vprašamo, zakaj želi družba Granarolo vedeti, ali ji je treba pripisati emisije iz naprave za soproizvodnjo ali pa je, nasprotno, zanje odgovorna družba EBS. Glede na številke, ki so jih posredovale stranke, se namreč zdi, da tudi če seštejemo moč naprave za soproizvodnjo in proizvodnega obrata, bo vrednost nižja od 35 MW. Vendar v zvezi s tem ugotavljam, da je družba Granarolo na obravnavi navedla, da je razlog, zaradi katerega ne želi, da se ji pripišejo emisije iz naprave za soproizvodnjo, v tem, da lahko družba EBS zmogljivost te naprave samovoljno poveča (na primer da bi energijo dobavljala tretjim osebam), zaradi česar bi bil dosežen ali celo presežen prag 35 MW, ne da bi družba Granarolo lahko zamejila to tveganje.

22. V teh okoliščinah se predložitveno sodišče sprašuje o razlagi pojmov „naprave“ in „tehnično povezane dejavnosti“ v smislu člena 3(e) Direktive 2003/87. Sprašuje se tudi, ali bi, kot predlaga odbor STE, kakršna koli razlaga, ki bi dopuščala, da se prvotna naprava razdeli na dve napravi, povzročila izogibanje pravilom sistema za trgovanje z emisijami. V takem primeru namreč naprava za soproizvodnjo, ker je njena moč manj kot 20 MW, ne bi spadala med dejavnosti iz Priloge I k tej direktivi in bi bila torej izključena s stvarnega področja uporabe navedene direktive.

23. Na podlagi teh ugotovitev je Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij) z odločbo z dne 13. marca 2019, ki je na Sodišče prispela 14. avgusta 2019, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je treba člen 3(e) Direktive [2003/87] razlagati tako, da pojem ‚naprava‘ obsega tudi primer, kakršen je obravnavani, v katerem je tožeča stranka napravo za soproizvodnjo, ki jo je zgradila na svojem industrijskem območju za zagotavljanje energije svojemu proizvodnemu obratu, pozneje s prenosom veje dejavnosti prodala drugi družbi, specializirani v energetske sektorju, s pogodbo, ki po eni strani določa, da se na pridobiteljico prenesejo naprave za soproizvodnjo električne in toplotne energije, potrdila, dokumenti, izjave o skladnosti, licence, koncesije, odobritve in dovoljenja, ki se zahtevajo za obratovanje naprave in opravljanje dejavnosti, da se v njeno korist ustanovi stavbna pravica na območju obrata, primerna za upravljanje in vzdrževanje obrata, ter služnostne pravice v korist proizvodnje z uporabo naprave za soproizvodnjo, z okoliškim izključnim območjem, in po drugi strani, da bo pridobiteljica odstopnici 12 let dobavljala energijo, proizvedeno v napravi, po cenah, določenih v pogodbi?
2. Zlasti pa, ali lahko pojem ‚tehnično povezan‘ iz istega člena 3(e) [Direktive 2003/87] obsega tako povezavo med napravo za soproizvodnjo in proizvodnim obratom, da lahko proizvodni obrat, ki pripada drugemu subjektu, čeprav ima privilegirano razmerje z napravo za soproizvodnjo za namen dobave energije (povezava prek energetskega distribucijskega omrežja, posebna pogodba o dobavi z energetske družbo, ki je pridobiteljica naprave, zaveza te družbe, da bo dobavljala minimalno količino energije proizvodnemu obratu, razen če ji povrne razliko med stroški oskrbe z energijo na trgu in cenami, določenimi v pogodbi, popust na prodajne cene energije od desetega leta in šestih mesecev po sklenitvi pogodbe, odobritev pravice do možnosti, da [...] odstopnica v vsakem trenutku lahko znova odkupi napravo za proizvodnjo, za opravljanje del na napravi za soproizvodnjo se zahteva dovoljenje odstopnice), še naprej opravlja svojo dejavnost tudi v primeru prekinitve dobave energije ali v primeru okvare ali prenehanja delovanja naprave za soproizvodnjo?
3. In nazadnje, ali v primeru dejanske prodaje naprave za [soproizvodnjo] s strani subjekta, ki jo je zgradil in je na istem območju lastnik [proizvodnega] obrata, drugi družbi, specializirani na področju energije, zaradi večje učinkovitosti, možnost razdelitve zadevnih emisij iz dovoljenja [za emisije] imetnika [proizvodnega obrata] po prodaji[, in morebitni učinek ‚izključitve‘ emisij iz [...] ST, ki nastane zato, ker naprava za [soproizvodnjo] posamezno ne presega praga za kvalifikacijo ‚malih onesnaževalcev‘, pomenita kršitev pravila o seštevanju virov iz Priloge I k Direktivi [2003/87] ali, nasprotno, preprosto in dovoljeno posledico organizacijskih odločitev operaterjev, ki ni prepovedana v [...] ETE?“

24. Družbi Granarolo in EBS, italijanska in češka vlada ter Evropska komisija so Sodišču predložile pisna stališča.

25. Iste stranke in zadevne osebe, razen češke vlade, so bile zastopane na obravnavi, ki je potekala 17. septembra 2020.

IV. Analiza

26. Kot sem navedel v uvodu teh sklepnih predlogov, želi predložitveno sodišče v bistvu razjasniti, kateri družbi (odstopnici ali pridobiteljici) je treba pripisati emisije toplogrednih plinov iz naprave za soproizvodnjo, ki jo je družba imetnica enotnega dovoljenja za lokacijo, na kateri je ta naprava, prodala. Ali je treba šteti, da mora biti, če sta bila v tem dovoljenju ta naprava in proizvodni obrat odstopnice prvotno obravnavana kot ena sama „naprava“ v smislu člena 3(e) Direktive 2003/87, po prodaji še vedno tako?

27. To je problematika, na katero se v bistvu nanašata *prvi dve vprašanji* predložitvenega sodišča, ki ju bom v teh sklepnih predlogih preučil skupaj.

28. Namen *tretjega vprašanja* tega sodišča pa je ugotoviti, ali bi, če bi se štel, da naprava za soproizvodnjo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, po prodaji ni več del odstopničine „naprave“, dejstvo, da emisije toplogrednih plinov iz samo te naprave ne dosežejo najnižjega praga 20 MW, da bi bile zajete z Direktivo 2003/87, lahko povzročilo kršitev „pravila seštevanja“ iz Priloge I, točka 3, k tej direktivi.¹¹

29. Konkretno, če bi bilo treba šteti, da sta po transakciji, ki sta jo izvedli družbi Granarolo in EBS, naprava za soproizvodnjo in proizvodni obrat ena sama „naprava“, bi se v skladu s „pravilom seštevanja“ njuni nazivni vhodni toplotni moči sešteli in bi bile njune emisije vključene v STE. Nasprotno pa, če naprava za soproizvodnjo ne bi bila več del iste „naprave“ kot proizvodni obrat, njena skupna nazivna vhodna toplotna moč ne bi dosegla najnižjega praga 20 MW. Iz tega bi sledilo, da bi bile emisije toplogrednih plinov iz te naprave izključene iz stvarnega področja uporabe Direktive 2003/87 in ne bi bile vključene v STE.

A. Uvodne ugotovitve

30. Naj opozorim, da je cilj Direktive 2003/87 uvedba sistema za trgovanje z emisijami, ki je namenjen zmanjšanju emisij toplogrednih plinov v ozračje in katerega končni cilj je varstvo okolja. Ta sistem temelji na ekonomski logiki, ki vse njegove udeležence spodbuja, naj izpustijo manj emisij toplogrednih plinov od pravic, ki so jim bile sprva dodeljene, da bi lahko svoj presežek prenesli na drugega udeleženca, ki je proizvedel večjo količino emisij od pravic, ki so mu bile dodeljene.¹²

31. To načelo prodaje pravic na dražbi, za katero je zakonodajalec menil, da je „najpreprostejši [sistem, ki na] splošno velja za gospodarsko najbolj učinkovitega“,¹³ glede na cilj „zmanjša[ti] emisij[e] toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način“¹⁴, je torej odvisno od zmožnosti njegovih udeležencev, da nadzorujejo svoje emisije toplogrednih plinov.

32. V obravnavanem primeru se mi glede na pogodbene določbe, ki jih je predložitveno sodišče navedlo v svojih vprašanjih, na prvi pogled zdi, da lahko samo družba EBS nadzoruje emisije iz naprave za soproizvodnjo iz postopka v glavni stvari.

¹¹ Vsebina pravila seštevanja je navedena v točki 9 teh sklepnih predlogov.

¹² Glej v tem smislu sodbo z dne 20. junija 2019, ExxonMobil Production Deutschland (C-682/17, EU:C:2019:518, točki 62 in 63 ter navedena sodna praksa).

¹³ Glej uvodno izjavo 152009/29/ES Direktive Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembi Direktive [2003/87] z namenom izboljšanja in razširitve sistema Skupnosti za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov. Glej v zvezi s tem tudi moje sklepne predloge v zadevi ExxonMobil Production Deutschland (C-682/17, EU:C:2019:167, točka 69).

¹⁴ Ta cilj je naveden v členu 1 Direktive 2003/87. Glej tudi sodbi z dne 12. aprila 2018, PC Power (C-302/17, EU:C:2018:245, točka 18), in z dne 17. maja 2018, Evonik Degussa (C-229/17, EU:C:2018:323, točka 41).

33. *Prvič*, kot sem navedel v uvodu teh sklepnih predlogov, družba Granarolo namreč ni več lastnica te naprave. Predložitveno sodišče navaja, da sta družbi Granarolo in EBS v pogodbi določili prenos navedene naprave in dokumentacije, ki je potrebna za njeno obratovanje, na zadnjenavedeno družbo, pa tudi dodelitev stavbne in služnostnih pravic, da lahko družba EBS to napravo uporablja in vzdržuje.

34. *Drugič*, iz tega, kako so oblikovana vprašanja tega sodišča, sklepam, da čeprav se je družba EBS zavezala, da bo družbi Granarolo 12 let dobavljala najmanjše količine toplotne in električne energije, da zadosti potrebam proizvodnega obrata, ta pogodbeni obveznost družbi Granarolo ne omogoča nadzora nad emisijami iz naprave za soproizvodnjo. Če namreč družba EBS ne bi dobavila potrebne energije, bi bila edina posledica, kot navaja navedeno sodišče, da bi morala družbi Granarolo povrniti znesek razlike med ceno oskrbe z energijo na trgu in ceno, določeno v pogodbi o dobavi energije, ki sta jo sklenili ti stranki.

35. *Tretjič*, čeprav predložitveno sodišče pojasni, da ima družba Granarolo možnost ponovnega odkupa naprave za soproizvodnjo, ki jo lahko kadar koli uveljavi, iz samega dejstva, da ta možnost obstaja, nikdar pa v zvezi z njo ni bilo opravljeno nobeno konkretno dejanje za ponovno pridobitev lastništva nad to napravo, po mojem mnenju ni mogoče ugotoviti, da naj bi ta družba imela možnost povečati ali zmanjšati skupno količino energije, ki jo proizvede navedena naprava.

36. *Četrtoč*, menim, da isto velja za pogodbeno obveznost, ki jo to sodišče prav tako navaja, v skladu s katero bi morala družba EBS, preden bi na napravi za soproizvodnjo izvedla dela, družbo Granarolo prositi za dovoljenje. Ta obveznost ne more spremeniti ugotovitve, da količino emisij iz te naprave nadzoruje samo družba EBS.

37. Na podlagi teh elementov stranki in zadevne osebe v tej zadevi v bistvu zagovarjajo dve različni tezi.

38. Družbi Granarolo in EBS ter Komisija na eni strani menijo, da glede na to, da družba Granarolo ne more več nadzorovati emisij iz naprave za soproizvodnjo, ki je prodana družbi EBS, da je v skladu z Direktivo 2003/87 neizogibno, da se emisije iz te naprave v njenem dovoljenju za emisije toplogrednih plinov ne upoštevajo več. V skladu z določbami te direktive naj bi se namreč dovoljenje za emisije toplogrednih plinov izdalo „upravljavcu“ naprave v smislu člena 3(f) navedene direktive. To funkcijo pa naj bi opravljala samo družba EBS.

39. Italijanska in češka vlada na drugi strani menita, da je pojem „naprava“ v smislu člena 3(e) Direktive 2003/87 neodvisen od pojma „upravljavec“. Tako naj bi se v okoliščinah zadeve v glavni stvari lahko štelo, da naprava za soproizvodnjo s proizvodnim obratom družbe Granarolo še vedno tvori eno samo „napravo“ in še vedno spada v dovoljenje za ta obrat, ne glede na to, da identiteta njenega upravljavca ni ista kot identiteta imetnika tega dovoljenja.¹⁵

40. V zvezi s konfiguracijo naprave za soproizvodnjo je družba Granarolo na obravnavi navedla, da sta v dovoljenju, ki ga ima in ki odraža njen položaj pred prodajo družbi EBS, naprava za soproizvodnjo in proizvodni obrat pojmovana kot tehnični enoti, za kateri velja „pravilo seštevanja“ iz točke 3 Priloge I k Direktivi 2003/87 in ki sta del ene same naprave.

41. Predložitveno sodišče v svojih vprašanjih poudarja, da naprava za soproizvodnjo po prodaji ostaja fizično povezana s proizvodnim obratom družbe Granarolo prek distribucijskega omrežja. Vendar pojasni, da bi družba Granarolo lahko še naprej izvajala svojo dejavnost, tudi če bi družba EBS prekinila dobavo energije ali naprava za soproizvodnjo ne bi delovala.

¹⁵ Naj pojasnim, da italijanska vlada meni, da je družba Granarolo še vedno upravljavec naprave za soproizvodnjo. Utemeljenost te trditve bom preučil v oddelku D teh sklepnih predlogov.

42. Iz razlogov, ki jih bom predstavil v nadaljevanju teh sklepnih predlogov (oddelek B), menim, da ti elementi ne kažejo, da bi bilo treba v zadevi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, šteti, da so dejavnosti naprave za soproizvodnjo in proizvodnega obrata „tehnično povezane“ v smislu člena 3(e) Direktive 2003/87 in da zato tvorita eno samo napravo.

43. Po teh pojasnilih bo treba ugotoviti, komu se lahko pripišejo emisije toplogrednih plinov iz naprave za soproizvodnjo, kot je ta iz postopka v glavni stvari. Povedano drugače, ugotoviti bom moral, ali so lahko emisije iz take naprave še naprej zajete z dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov, kot je to, ki ga ima družba Granarolo.

44. V zvezi s tem bom najprej navedel, da dovoljenje za emisije toplogrednih plinov lahko zajema samo naprave ali dele naprave, ki jih družba imetnica dovoljenja „upravlja“ v smislu člena 3(f) Direktive 2003/87 (oddelek C). Nato bom pojasnil, da družba Granarolo v okoliščinah zadeve v glavni stvari naprave za soproizvodnjo ne „upravlja“ več in ji torej navedenih emisij ni mogoče pripisati (oddelek D).

45. Že zdaj opozarjam, da se mi določbe pogodbe med odstopnico in pridobiteljico ne zdijo upoštevne za opredelitev, ali je prodana dejavnost „tehnično povezana“ z dejavnostmi odstopnice. Vendar je iz oddelka D teh sklepnih predlogov razvidno, da so te iste določbe po mojem mnenju koristne za identifikacijo upravljavca tehnične enote, v kateri poteka taka dejavnost, to je za določitev, komu je treba pripisati emisije iz nje.

46. Na koncu bom odgovoril na tretje vprašanje predložitvenega sodišča v zvezi z morebitno kršitvijo „pravila seštevanja“ (oddelek F).

B. Pojem „tehnično povezane dejavnosti“

47. Naj spomnim, da v skladu s členom 3(e) Direktive 2003/87 „naprava“ pomeni „*nepremično tehnično enoto*, kjer poteka ena ali več dejavnosti, ki so navedene v Prilogi I, in katere koli z njimi *neposredno povezane* dejavnosti, ki so *tehnično povezane* z dejavnostmi, ki se izvajajo na tem mestu in bi lahko vplivale na emisije in onesnaževanje okolja.“¹⁶ Poleg tega se s „*pravilom seštevanja*“ iz točke 3 Priloge I k tej direktivi predpostavlja, da je „naprava“ lahko sestavljena tudi iz več tehničnih enot na isti lokaciji.¹⁷

48. Na podlagi teh določb je treba po mojem mnenju razlikovati tri primere, v katerih družba imetnica enotnega dovoljenja za emisije toplogrednih plinov proda del dejavnosti.

1. Predstavitev treh možnih primerov

49. V *prvem primeru* upravljavec lastništvo nad celotno napravo, napravami ali deli naprave, ki so zajeti z njegovim dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov, prenese na drugo fizično ali pravno osebo, ki postane njen ali njihov „upravljavec“. Rešitev je torej določena v členu 7, tretji stavek, Direktive 2003/87, ki določa, da pristojni organ posodobi dovoljenje, tako da doda ime in naslov novega upravljavca.

¹⁶ Moj poudarek.

¹⁷ Za vsak primer navajam, da je Komisija v dokumentu „Guidance on the interpretation of Annex I of the EU ETS Directive (excluding aviation activities)“ (Smernice za razlago Priloge I k Direktivi 2003/87 (razen za dejavnosti letalstva))) z dne 18. marca 2010 (str. 16) navedla, da je naprava lahko sestavljena iz več enot. Ta dokument je dostopen na spletnem mestu: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/docs/guidance_interpretation_en.pdf.

50. Iz te določbe izhaja, da lahko torej upravljavec v okviru STE vse naprave ali dele naprav, zajete z njegovim dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov, povsem svobodno proda drugemu podjetju. Po prodaji se emisije pripišejo temu drugemu podjetju.

51. Vprašanje pa je, kaj se zgodi, če je prodana samo ena od tehničnih enot, iz katerih je sestavljena naprava, ki je že zajeta z dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov. Na ta položaj delne prodaje se nanašata naslednja primera:

- v *drugem primeru* upravljavec del dejavnosti, ki poteka v napravi, sestavljeni iz več tehničnih enot, za katere ima enotno dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, proda drugi fizični in pravni osebi, pri čemer še naprej izvaja druge dejavnosti, povezane s to napravo. Vendar te dejavnosti in prodana dejavnost niso „tehnično povezane“ v smislu člena 3(e) Direktive 2003/87;
- v *tretjem primeru* je dejansko stanje enako kot v drugem, vendar je prodana dejavnost „tehnično povezana“ z dejavnostmi, ki jih odstopnica še naprej izvaja v svoji napravi, in je neposredno povezana s to napravo.

52. V skladu z opredelitvijo pojma „naprava“ iz člena 3(e) Direktive 2003/87 je treba šteti, da dejavnosti iz *tretjega primera*, ker so tehnično povezane, potekajo v eni sami napravi.

53. Povedano drugače, vprašanje, ali so dejavnosti odstopnice in pridobiteljice „tehnično povezane“, vpliva na število naprav, ki obstajajo po prodaji. Glede na to, ali gre za *drugi* ali *tretji primer*, bi po prodaji obstajala bodisi ena bodisi dve napravi.

2. Povzetek razlage pojma „tehnično povezane dejavnosti“

54. V Direktivi 2003/87 ni opredelitve pojma „tehnično povezanih dejavnosti“.

55. Vendar je Sodišče v sodbi *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ* že imelo priložnost pojasniti, da je obstoj „tehnične povezave“ med dvema dejavnostma v bistvu treba ugotoviti, kadar je ena od njiju *vključena v skupni tehnični proces* druge.¹⁸

56. Sodišče je v tej sodbi v zvezi z napravo za skladiščenje premoga in termoelektrarno, ki sta povezani s transportnim trakom za oskrbo termoelektrarne s premogom, menilo, da je skladiščen premog *nujen* za delovanje termoelektrarne, kar zadostuje za ugotovitev, da je skladiščenje *neposredno povezano* z njeno dejavnostjo.¹⁹

57. Priznam, da se mi ne zdi, da bi Sodišče v navedeni sodbi izrecno izključilo, da bi se lahko tudi dejavnost, ki ne bi bila „nujna“ za drugo dejavnost, štela za „tehnično povezano“ z zadnjenavedeno dejavnostjo. Vendar merilo, ki ga je določilo Sodišče, razumem tako, da položaji, v katerih se dejavnosti štejejo za „tehnično povezane“, vsekakor vključujejo položaje, v katerih bi lahko bila ogrožena celovitost naprave, če ji prodana dejavnost ne bi bila več na razpolago.²⁰

¹⁸ Sodba z dne 9. junija 2016 (C-158/15, EU:C:2016:422, točka 30).

¹⁹ Sodba z dne 9. junija 2016, *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ* (C-158/15, EU:C:2016:422, točka 30).

²⁰ Naj pojasnim, da je razlaga v bistvu odsev razlage, ki jo je družba EBS predstavila na obravnavi in v skladu s katero sta dve dejavnosti tehnično povezani, če bi ustavitev dela naprave, namenjenega eni od teh dejavnosti, onemogočila delovanje preostale naprave.

3. Opredelitev, v kateri primer spada zadeva v glavni stvari

58. Prvi primer, opredeljen v pododdelku 1, očitno ni primer, ki ga obravnavamo v okoliščinah zadeve v glavni stvari. Družba Granarolo je namreč na družbo EBS prenesla samo lastništvo nad napravo za soproizvodnjo, njeno dovoljenje pa zajema tako to napravo kot tudi proizvodni obrat, nad katerim je ohranila lastništvo.

59. V obravnavnem primeru je torej treba na podlagi spisa, ki ga ima Sodišče, in ob upoštevanju preverjanj, ki jih bo moralo opraviti predložitveno sodišče, preučiti, ali je dejavnost, ki jo je družba Granarolo prodala družbi EBS, „tehnično povezana“ z drugimi dejavnostmi, ki potekajo v napravi, za katero ima prva družba dovoljenje za emisije toplogrednih plinov.

60. V zvezi s tem italijanska vlada trdi, da so njune dejavnosti – ker je energija, proizvedena v napravi za soproizvodnjo družbe EBS, posebej namenjena proizvodnemu obratu družbe Granarolo in ker sta obe napravi med seboj fizično povezani – „tehnično povezane“.

61. Družba Granarolo izpodbija te trditve ter tako kot družba EBS in Komisija trdi, da dejavnost, ki poteka v napravi za soproizvodnjo, ni „tehnično povezana“ z dejavnostmi, ki jih izvaja v svojem proizvodnem obratu, in je ni mogoče šteti za neposredno povezano z njim.

62. Strinjam se z zadnjim mnenjem.

63. Kot sem navedel v točki 55 teh sklepnih predlogov, za ugotovitev obstoja „tehnično povezanih“ dejavnosti namreč ne zadošča, da so povezane na kakršen koli način, ampak je treba dokazati, da je prodana dejavnost vključena v skupni tehnični proces drugih dejavnosti odstopnice.

64. V obravnavanem primeru iz spisa, ki ga ima Sodišče, izhaja, da je naprava za soproizvodnjo s proizvodnim obratom družbe Granarolo povezana samo prek distribucijskega omrežja (to je s kabli), ki omogoča dobavo energije.

65. To distribucijsko omrežje, čeprav družbi Granarolo omogoča prednostni dostop do energije, ki jo proizvede družba EBS, ne zadošča za dokaz, da med dejavnostmi teh dveh naprav obstaja tehnična povezava, saj lahko ta obrat, kot je ugotovilo predložitveno sodišče, še naprej izvaja svojo dejavnost, tudi v primeru okvare ali prekinitve delovanja naprave za soproizvodnjo. Zadnja ugotovitev se mi zdi odločilna.

66. V zvezi s tem iz dejanskih okoliščin, ki jih je navedlo predložitveno sodišče, izhaja, da je proizvodni obrat priključen na nacionalno električno omrežje, kar bi mu omogočilo oskrbo z električno energijo, tudi če mu je družba EBS ne bi ustrezno zagotovila.²¹

67. Poleg tega ima navedeni obrat lastno toplarno s tremi pečmi. Po navedbah družbe Granarolo bi ta toplarna, če ji toplotne energije iz naprave za soproizvodnjo ne bi bilo mogoče dobaviti, zadoščala za proizvodnjo vse toplotne energije, ki jo potrebuje za proizvodnjo.

²¹ Dodajam, da družbi Granarolo in EBS menita, da je tehnično možno tudi, da družba EBS elektriko, proizvedeno v napravi za soproizvodnjo, neposredno prenese v nacionalno električno omrežje.

68. Ti elementi po mojem mnenju kažejo, da dejavnost proizvodnje toplotne energije in električne energije v napravi za soproizvodnjo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ni vključena v skupni tehnični proces proizvodnega obrata, kot je ta, ki ga upravlja družba Granarolo. Sicer pa je obrat družbe Granarolo povsem lahko deloval, preden je bila naprava zgrajena. Gre torej za primer, ki je nasproten primeru termoelektrarne na premog v zadevi, v kateri je bila izdana sodba *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ*,²² ki svoje dejavnosti ni mogla opravljati brez premoga, ki se po transportnem traku prepelje iz naprave za skladiščenje.

69. V teh okoliščinah sem prepričan, da v zadevi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, prodana dejavnost in dejavnosti, ki potekajo v proizvodnem obratu, nad katerim je odstopnica ohranila lastništvo, niso „tehnično povezane“. Natančneje, kot upravičeno poudarjata družba EBS in Komisija, se mi zdi, da je odnos med temi dejavnostmi, ki je daleč od „tehnične povezave“, povsem pogodbene narave.

70. Nasprotna ugotovitev bi pomenila, da vsi ponudniki energetskih storitev samo zato, ker so priključeni na električno omrežje, opravljajo dejavnosti, ki so „tehnično povezane“ z dejavnostmi svojih strank, kar bi povzročilo prekrivanje emisij toplogrednih plinov, ki jim jih je mogoče pripisati, in onemogočilo delovanje STE.²³

71. Iz teh elementov izhaja, da ni mogoče šteti, da je dejavnost, ki poteka v napravi za soproizvodnjo, kot je ta, ki jo je v okoliščinah zadeve v glavni stvari družba Granarolo prodala družbi EBS, „tehnično povezana“ z dejavnostmi, ki potekajo v proizvodnem obratu, ki lahko tako kot obrat družbe Granarolo še naprej deluje brez te naprave.

72. Zadeva, kot je ta iz postopka v glavni stvari, torej spada v *drugi primer*, opisan v točki 51 teh sklepnih predlogov.

73. Poleg tega mislim, da v takem primeru samo z dejstvom, da sta bili tehnični enoti pred prodajo obravnavani kot ena sama „naprava“, ni mogoče ovreči ugotovitve, da zdaj obstajata dve napravi. Če dejavnosti odstopnice in pridobiteljice niso tehnično povezane, je treba tehnično enoto, ki omogoča izvajanje prodane dejavnosti, po prodaji šteti za ločeno od enot, v katerih potekajo dejavnosti odstopnice.

74. V zvezi s tem opozarjam, da kadar v skladu s členom 3(e) Direktive 2003/87 ne gre za vprašanje, ali so dejavnosti „tehnično povezane“ z dejavnostmi, ki se izvajajo v tej napravi, gre, kot trdi češka vlada, preprosto za to, da se opredeli nepremična tehnična enota, v kateri poteka ena ali več dejavnosti, ki so navedene v Prilogi I k tej direktivi.

75. Pridružujem se stališču generalne pravobranilke J. Kokott iz njenih sklepnih predlogov v zadevi *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ*,²⁴ v skladu s katerim pojem „tehnične enote“ ni opredeljen, zaradi česar se lahko razlaga prožno.

76. V nasprotju s tem, kar predlaga italijanska vlada, iz člena 3(e) Direktive 2003/87 namreč ne izhaja, da se, ko je prvo dovoljenje enkrat izdano, obseg naprave ne more več ne razširiti ne zmanjšati ali da se konfiguracija naprave nikoli ne more spremeniti.

77. S kakršno koli drugačno razlago bi po mojem mnenju opis naprave iz prvega dovoljenja za vedno ostal nespremenjen, kar bi bilo v nasprotju z besedilom člena 7, prvi stavek, Direktive 2003/87, ki določa, da se lahko spremenijo vrsta, delovanje ali zmogljivost naprave.

²² Sodba z dne 9. junija 2016 (C-158/15, EU:C:2016:422).

²³ V skrajnem primeru bi tako razlogovanje na primer pomenilo, da vsa podjetja, ki so priključena na nacionalno električno omrežje, opravljajo dejavnosti, ki so „tehnično povezane“ med sabo, kar seveda ni res.

²⁴ C-158/15, EU:C:2016:139, točka 27.

78. Iz tega po mojem mnenju sledi, da je treba tehnične enote, katerih dejavnosti niso „tehnično povezane“, v primeru prodaje ene od njih šteti za ločene naprave,²⁵ ne glede na to, da so bile v prvem dovoljenju za emisije toplogrednih plinov opredeljene kot ena sama „naprava“.

79. Tako mora biti v primeru naprave za soproizvodnjo družbe EBS in proizvodnega obrata družbe Granarolo: zanju ni mogoče šteti, da tvorita eno samo napravo, ampak gre za dve ločeni napravi.

80. V naslednjem oddelku bom preučil vprašanje, ali se lahko emisije iz naprave za soproizvodnjo, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ker so že zajete z dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov, ki ga ima odstopnica, kljub temu po prodaji še vedno pripišejo tej družbi. Odgovoril bom nikalno in navedel, da je za te emisije lahko odgovoren samo upravljavec take naprave. Nato bom preučil, ali se v okoliščinah zadeve v glavni stvari lahko šteje, da je družba, kot je Granarolo, še vedno upravljavec take naprave. Ugotovil bom, da se mi zdi, da to funkcijo opravlja samo družba EBS.

C. Nujnost povezave dovoljenja za emisije toplogrednih plinov z upravljavcem

81. Naj spomnim, da v skladu s členom 3(f) Direktive 2003/87 „upravljavec“ pomeni vsako osebo, ki „upravlja ali nadzoruje“ napravo ali, če je to predvideno v nacionalni zakonodaji, ki ima „odločilno gospodarsko razpolaganje v zvezi s tehničnim delovanjem“ naprave.

82. Poleg tega je cilj STE, kot sem navedel v točki 31 teh sklepnih predlogov, zmanjšati emisije toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način. Njegov cilj ni omejiti transakcij, ki bi jih lahko izvedla podjetja, ki upravljajo naprave, vključene v STE. Dokaz za to je, kot sem ugotovil v točki 49 teh sklepnih predlogov, da je v členu 7, tretji stavek, Direktive 2003/87 izrecno predviden položaj spremembe upravljavca.

83. Glede na ta cilj tako kot družbi Granarolo in EBS ter Komisija menim, da lahko dovoljenje za emisije toplogrednih plinov zajema samo naprave ali dele naprave, ki jih „upravlja“ družba imetnica dovoljenja.

84. Kakršna koli drugačna razlaga bi bila po mojem mnenju v nasprotju s cilji Direktive 2003/87, ker bi pomenila, kot je družba Granarolo upravičeno poudarila na obravnavi, da bi dovoljenje lahko imela fizična ali pravna oseba, ki ne bi več imela nadzora nad emisijami iz naprave. Tveganje, da emisije v takem primeru ne bi bile pod nadzorom in se o njih ne bi pravilno poročalo, bi imelo škodljiv učinek na STE.

85. Trditev italijanske in češke vlade, da bi bilo treba dovoljenje vezati na napravo namesto na upravljavca, se mi poleg tega zdi napačna, ker, kot je Komisija upravičeno navedla na obravnavi, iz člena 6(1) Direktive 2003/87 jasno izhaja, da se dovoljenje za emisije toplogrednih plinov izda na podlagi obstoja *upravljavca*, ki je zmožen spremljati emisije in o njih poročati.²⁶

²⁵ Nasprotno pa v primeru, da bi bila prvotna naprava sestavljena iz ene „tehnične enote“ (kar v obravnavani zadevi ne drži), ne izključujem, da bi po prodaji s tehničnega vidika še vedno obstajala ena sama „naprava“, medtem ko bi se emisije iz te naprave razdelile med odstopnico in pridobiteljico glede na to, katere dele navedene naprave naj bi nadzorovala vsaka od njiju.

²⁶ Naj pojasnim, da v skladu s členom 6(1) te direktive dovoljenje za emisije toplogrednih plinov lahko zajema *eno ali več* naprav na istem kraju, ki jih upravlja isti upravljavec. Tako se mi zdi, da v določbah navedene direktive, ki se nanašajo na pogoje za izdajo takega dovoljenja, ne prevladuje toliko potreba, da obstaja eno dovoljenje na „napravo“, temveč bolj potreba, da se lahko to dovoljenje veže na fizično ali pravno osebo, ki je zmožna spremljati emisije in poročati o njih.

86. Tudi formalne zahteve, ki so podrobno opisane zlasti v navedenem členu 6(2), potrjujejo, da ima to dovoljenje lahko samo upravljavec.²⁷ Natančneje, za izdajo dovoljenja je treba na podlagi te določbe spoštovati med drugim obveznost, v skladu s katero mora upravljavec do 30. aprila tekočega leta v ukinitiv predati količino pravic, ki je enaka skupnim emisijam iz te naprave v predhodnem koledarskem letu.²⁸ Povezava med to obveznostjo in dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov po mojem mnenju potrjuje, da imetnik tega dovoljenja ne more biti nobeno drugo podjetje kot upravljavec, ki mora predati te pravice.²⁹

87. Zdi se mi, da besedilo člena 4 Direktive 2003/87 potrjuje to razlago. Določa, da države članice zagotovijo, da od 1. januarja 2005 nobena naprava ne izvaja nobene dejavnosti iz Priloge I k navedeni direktivi, ki povzroča emisije, določene za to dejavnost, razen če ima *njen upravljavec* dovoljenje, ki ga je izdal pristojni organ, ali če je naprava izključena iz STE.³⁰

88. Iz zgornjih določb sklepam, da lahko dovoljenje za emisije toplogrednih plinov zajema samo napravo ali dele naprave, ki jih družba imetnica dovoljenja „upravlja“ ter katerih emisije je zmožna spremljati in o njih poročati.

89. Ne zdi se mi, da bi lahko trditev češke vlade, da bi bilo treba Direktivo 2003/87/EU razlagati ob upoštevanju določb drugih direktiv v zvezi z industrijskimi emisijami in zlasti člena 4(3) Direktive 2010/75³¹, privedla do drugačnega zaključka.

90. Ta vlada meni, da bi bilo treba v okviru Direktive 2003/87 upoštevati dejstvo, da je v skladu s členom 4(3) Direktive 2010/75 možno, da obstaja več upravljavcev za različne dele iste naprave. Po mnenju navedene vlade to, da je za različne dele iste naprave več upravljavcev, ni ovira za to, da bi se ti šteli za eno samo napravo. *A fortiori*, dodelitev dovoljenja za emisije toplogrednih plinov naj ne bi bilo odvisno od tega, ali obstaja enotni upravljavec.

91. Vendar ta trditev v ničemer ne spremeni dejstva, da se, kot izhaja iz določb, ki sem jih navedel zgoraj, dovoljenje za emisije toplogrednih plinov lahko izda samo, če obstaja vsaj en upravljavec, ki je zmožen spremljati emisije iz take naprave in o njih poročati. Poleg tega iz tega nikakor ne sledi, da bi tako dovoljenje lahko imela oseba, ki ne bi upravljala naprave, na katero se dovoljenje nanaša.

92. Vsekakor se navedena trditev nanaša na primer, v katerem za isto napravo obstaja več upravljavcev, medtem ko v obravnavani zadevi, kot izhaja iz oddelka B teh sklepnih predlogov, ne gre za tak položaj.³² Zato se mi način razmišljanja češke vlade ne zdi upošteven.

²⁷ Te zahteve med drugim vključujejo obveznost, da navedeno dovoljenje vsebuje ime in naslov *upravljavca*.

²⁸ Glej v tem smislu sodbo z dne 28. julija 2016, Vattenfall Europe Generation (C-457/15, EU:C:2016:613, točka 30 in navedena sodna praksa).

²⁹ Dodajam, da čeprav je res, kot trdi italijanska vlada, da je vključitev naprave v STE odvisna predvsem od strukturnih značilnosti, kot so vrsta dejavnosti, ki se izvaja, njena skupna nazivna vhodna toplotna moč in količina proizvedenih emisij, so za izdajo dovoljenja za emisije toplogrednih plinov kljub temu nujni še drugi pogoji, navedeni v členu 6 Direktive 2003/87.

³⁰ Prav tako je v uvodni izjavi 11 Direktive 2003/87 navedeno, da morajo „države članice [...] zagotoviti, da imajo *upravljavci* določenih dejavnosti dovoljenje za emisije toplogrednih plinov ter da spremljajo svoje emisije toplogrednih plinov, določenih za te dejavnosti, in o njih poročajo“ (moj poudarek).

³¹ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL 2010, L 334, str. 17). Naj pojasnim, da je opredelitev pojma „naprava“ iz člena 3(3) te direktive skoraj enaka opredelitvi iz člena 3(e) Direktive 2003/87. Komisija je to, da sta skoraj enaki, poudarila v svojem sporočilu Parlamentu v skladu s členom 251(2), drugi pododstavek, Pogodbe ES o skupnem stališču Sveta glede sprejetja direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (SEC(2003) 364 final), dostopnem na spletnem mestu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=CELEX%3A52003SC0364> (natančneje, v šestem odstavku točke 3.2.4, naslovljene „Dodatne spremembe Sveta v spremenjenem predlogu“). Naj dodam, da morajo države članice v skladu s členom 8 Direktive 2003/87 sprejeti „ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so [...] pogoji in postopek za izdajo dovoljenja za emisije toplogrednih plinov usklajeni s tistimi za dovoljenje, predvideno v [Direktivi 2010/75]“.

³² Vsekakor se mi obstoje več upravljavcev za različne dele iste naprave zdi enako možen tako v okviru Direktive 2003/87 kot tudi v okviru Direktive 2010/75. Res je, da se pojem „upravljavec“ v smislu člena 3(f) te prve direktive razlikuje od pojma iz člena 3(15) te druge direktive, kajti, kot je Komisija opozorila na obravnavi, v zadnji navedeni določbi pomeni „kakršno koli fizično ali pravno osebo, ki *v celoti ali delno* upravlja [...] napravo“ in se torej ne omejuje na osebo, ki „upravlja ali nadzoruje napravo“ (moj poudarek). Vendar člen 6(1) Direktive 2003/87 določa, da „[p]ristojni organ izda dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, s katerim se dovoli izpuščanje toplogrednih plinov *iz celotne* naprave ali njenega *dela* [...]“ (moj poudarek).

93. Ob upoštevanju navedenega menim, da emisij iz naprave za soproizvodnjo ni mogoče pripisati njenemu prejšnjemu lastniku, samo zato ker so že zajete z njegovim dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov. Pripisejo se lahko samo upravljavcu te naprave, to je osebi, ki je zmožna spremljati te emisije, o njih poročati in je zanje odgovorna.

D. Identifikacija upravljavca

94. V okoliščinah zadeve v glavni stvari se mi ne zdi, da bi določbe pogodbe, ki sta jo sklenili družbi Granarolo in EBS, kazale, da je družba Granarolo ohranila tak nadzor nad napravo za soproizvodnjo, da je ostala njena „upravljavka“ in se ji lahko emisije iz te naprave kljub spremembi lastnika še naprej pripisujejo.

95. Naj opozorim, da se je po navedbah družb Granarolo in EBS s prenosom lastništva nad napravo za soproizvodnjo končal kakršen koli nadzor družbe Granarolo nad to napravo.

96. Italijanska vlada zavrača to trditev in meni, da družba Granarolo še naprej upravlja navedeno napravo. Zadnja naj bi bila še naprej odvisna od energetskih potreb proizvodnega obrata družbe Granarolo, saj naj bi se družba EBS zavezala, da ji bo 12 let dobavljala energijo, potrebno za delovanje tega obrata, družbi Granarolo naj bi priznala pravico do prednostnega odkupa te naprave in naj bi pristala na to, da se nobena vzdrževalna dela ali popravila ne opravijo brez odobritve družbe Granarolo.

97. V zvezi s tem sem že v točkah od 32 do 36 teh sklepnih predlogov navedel, da iz pogodbenih določb, o katerih sta se dogovorili družbi Granarolo in EBS, izhaja, da lahko samo družba EBS poveča ali zmanjša skupno količino energije, ki jo proizvede navedena naprava za soproizvodnjo.

98. Odkupna pravica, ki jo ima družba Granarolo, in obveznost pridobitve predhodnega dovoljenja zadnje družbe pred izvedbo del na tej napravi te pravice do razpolaganja nikakor ne omejujeta.

99. V spisu, ki ga ima Sodišče, ni navedenih drugih dejanskih okoliščin, iz katerih bi bilo mogoče sklepati, da naj bi družba Granarolo še naprej upravljala navedeno napravo.

100. Ob upoštevanju preverjanj, ki jih bo moralo opraviti predložitveno sodišče, menim, da ti preudarki zadoščajo za ugotovitev, da družba Granarolo ni zmožna spremljati emisij iz naprave za soproizvodnjo iz postopka v glavni stvari in je ni mogoče šteti za „upravljavca“, ki bi mu bilo treba pripisati te emisije. Mislim, da to funkcijo opravlja samo družba EBS.

E. Vmesna ugotovitev

101. Menim, da iz navedenih elementov izhaja, da ni mogoče šteti, da sta naprava za soproizvodnjo in proizvodni obrat, kot sta ta iz postopka v glavni stvari, del iste „naprave“ v smislu člena 3(e) Direktive 2003/87.

102. V zvezi s tem zlasti menim, da dejavnost, ki poteka v napravi za soproizvodnjo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ni „tehnično povezana“ z dejavnostmi proizvodnega obrata, ki je tako kot obrat, ki ga upravlja družba Granarolo, priključen na nacionalno električno omrežje in ki lahko še naprej deluje, tudi če ta naprava preneha delovati.

103. Poleg tega, razen če določbe pogodbe, ki sta jo sklenili odstopnica in pridobiteljica, ali druge dejanske okoliščine ne pokažejo, da je odstopnica ohranila tak nadzor nad navedeno napravo, da ostaja njena „upravljavka“ v smislu člena 3(f) Direktive 2003/87 – pri čemer mislim, da v okoliščinah zadeve v glavni stvari ni tako – bi bilo treba šteti, da to funkcijo izpolnjuje samo pridobiteljica in da

torej lahko spremlja emisije, povezane z napravo, in o njih poroča. Te emisije se zato ne smejo pripisati odstopnici in bi se mogle izbrisati iz njenega dovoljenja za emisije toplogrednih plinov, pri čemer ni pomembno, ali se je naprava za sproizvodnjo, iz katere izhajajo ti plini, pred prodajo štela za eno in isto napravo skupaj s proizvodnim obratom.

F. Združljivost s „pravilom seštevanja“ (tretje vprašanje za predhodno odločanje)

104. V nadaljevanju bom pojasnil razloge, zaradi katerih menim, da „pravilo seštevanja“ iz točke 3 Priloge I k Direktivi 2003/87 ne nasprotuje temu, da se v okoliščinah zadeve, kot je ta iz postopka v glavni stvari – ob upoštevanju, da ima naprava za sproizvodnjo nazivno vhodno toplotno moč pod 20 MW – emisije, povezane z izvajanjem dejavnosti, ki jo je družba Granarolo prodala družbi EBS, izključijo s stvarnega področja uporabe te direktive.

105. Po mojem mnenju tak rezultat nikakor ne odraža nezakonitega izogibanja pravilom STE, temveč izhaja iz izrecne volje zakonodajalca, da se določi pravilo *de minimis* in se v stvarno področje uporabe Direktive 2003/87 vključijo samo naprave s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW.

106. V zvezi s tem ugotavljam, *prvič*, da cilj „pravila seštevanja“ ni preprečiti gospodarskim subjektom, da bi svoje naprave prodali tretjim osebam, niti doseči, da se vse naprave, ki delujejo z „izgorevanjem goriv“, kolikor je mogoče vključijo v STE.³³ Nasprotno, iz njegovega besedila izhaja, da se uporablja, „da se odloči o vključitvi naprave v STE“, kar pomeni prav to, da obstajajo položaji, v katerih naprava ne bo izpolnjevala pogojev za vključitev v STE.³⁴

107. *Drugič*, možnosti, da se emisije, povezane s prodano napravo, ne vključijo v STE, ni mogoče razumeti tako, da je njen namen spodbujati upravljavce naprav, ki so vključene v STE, naj jih razdelijo na več delov, da nato njihovo lastništvo prenesejo na toliko odvisnih ali povezanih podjetij, kot je treba, da po transakcijah nobena naprava ne presega praga 20 MW.

108. V zvezi s tem iz oddelka D teh sklepnih predlogov izhaja, da se bo, če bo kljub spremembi lastnika iz določb pogodbe med strankama ali iz drugih dejanskih okoliščin izhajalo, da odstopnica še naprej upravlja tehnično enoto ali tehnične enote, v katerih poteka prodana dejavnost, lahko štelo, da je ta družba še vedno odgovorna za emisije, povezane z napravo. V tem primeru se bo torej pravilo seštevanja še naprej uporabljalo, kot bi se pred prodajo.

109. Zdi se mi, da ta ugotovitev zadošča, da se prepreči nezakonito izogibanje STE in obenem ohrani svoboda subjektov pri sprejemanju zakonitih organizacijskih odločitev v zvezi s svojo dejavnostjo in uresničevanju svoje pogodbene avtonomije.

110. *Tretjič*, ne morem razumeti razlogov, zaradi katerih bi upravljavec, kot je družba Granarolo, smel povečati emisije, ki so mu bile predhodno dovoljene, da bi se upoštevale emisije nove tehnične enote, zgrajene na njegovi lokaciji, ki ni tehnično povezana z njegovimi ostalimi dejavnostmi,³⁵ vendar po prodaji te enote tretji osebi ustreznih emisij ne bi mogel več izključiti iz dovoljenja za emisije toplogrednih plinov, samo zato, ker je njen nekdanji upravljavec.

33 Kot poudarja družba Granarolo, je Komisija v svojem dokumentu „Guidance on the interpretation of Annex I of the EU ETS Directive (excluding aviation activities)“ (Smernice za razlago Priloge I k Direktivi 2003/87 (razen za dejavnosti letalstva)) z dne 18. marca 2010 (str. 16) navedla, da je cilj „pravila seštevanja“ enako obravnavati naprave z enako zmogljivostjo, tudi če se dejavnost v eni izvaja s številnimi majhnimi proizvodnimi enotami, v drugi pa nasprotno z eno samo veliko enoto. Povezava do spletnega mesta, na katerem je ta dokument dostopen, je navedena v opombi 18 teh sklepnih predlogov.

34 Vsekakor opozarjam, da lahko države članice v skladu s členom 27(1) Direktive 2003/87 (ki se nanaša na to, kar se na splošno imenuje „ureditev za male onesnaževalce“) pod določenimi pogoji iz STE izključijo tudi naprave, ki sicer presegajo prag 20 MW, vendar imajo nazivno vhodno toplotno moč pod 35 MW. Iz tega sledi, da bi bila taka naprava, tudi če bi se po prodaji uporabilo pravilo seštevanja iz člena 3 Priloge I k tej direktivi in bi veljalo, da obstaja samo ena naprava, v kateri sta združeni prodana dejavnost in dejavnost pridobiteljice, kljub vsemu lahko izključena iz STE.

35 Glej točko 16 teh sklepnih predlogov.

111. Njegov položaj se namreč ne razlikuje od položaja drugega subjekta, ki nima nobene predhodne povezave s to tehnično enoto in ki bi se odločil, da bo sklenil pogodbo o dobavi energije z isto tretjo osebo. Naj dodam, da če bi v obravnavanem primeru družba EBS v bližini proizvodnega obrata družbe Granarolo sama zgradila napravo za soproizvodnjo, namesto da bi jo kupila od zadnje družbe, taka naprava na začetku ne bi bila vključena v STE, ker ne bi presegla praga 20 MW.³⁶

112. *Nazadnje* naj spomnim, da je splošni cilj STE skupno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Vendar bi se ta cilj lahko najboljše uresničil, če bi bilo mogoče, kot poskušata narediti družbi Granarolo in EBS v zadevi v glavni stvari, napravo za proizvodnjo električne energije in toplotne energije prodati specializiranemu podjetju, ki bi lahko emisije iz te naprave nadzorovalo na najbolj učinkovit možen način.

V. Predlog

113. Ob upoštevanju navedenega Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij, Italija), odgovori:

1. Člen 3(e) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009, je treba razlagati tako, da ni mogoče šteti, da sta naprava za soproizvodnjo in proizvodni obrat, kot sta ta iz postopka v glavni stvari, potem ko je njun skupni upravljavec napravo za soproizvodnjo prodal drugemu upravljavcu, del iste „naprave“ v smislu te določbe.
2. Dejavnost, ki poteka v taki napravi za soproizvodnjo, ni „tehnično povezana“ v smislu člena 3(e) Direktive 2003/87, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29, z dejavnostmi proizvodnega obrata, ki je tako kot obrat iz postopka v glavni stvari priključen na nacionalno električno omrežje in lahko še naprej deluje, tudi če naprava za soproizvodnjo preneha delovati.
3. Dejstvo, da skupna nazivna vhodna toplotna moč naprave za soproizvodnjo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ne presega praga 20 MW iz Priloge I k Direktivi 2003/87, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29, in da ta naprava, potem ko jo je njen prvi upravljavec prodal drugemu upravljavcu, posledično ni vključena v sistem za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov, ne pomeni nezakonitega izogibanja pravilu seštevanja iz točke 3 Priloge I k tej direktivi.

³⁶ Družba Granarolo na primer navaja, da so na eni od njenih drugih industrijskih lokacij (ne na lokaciji Pasturago di Vernate) napravo za soproizvodnjo razgradili in je družba EBS v bližini proizvodnega obrata na tej lokaciji zgradila novo napravo za soproizvodnjo. Dejstvo, da sta družbi EBS in Granarolo v zvezi z zadnjo napravo sklenili pogodbo o dobavi energije, ni povzročilo, da bi se z njo povezane emisije pripisale zadnji družbi.